

UVEREJNENÉ: 3.12.2012

KORZÁR, košický denník

Muži v strednom veku sa zabíjajú pre krízu

SAMOVRAŽD UBUDLO, POKUSOV JE VIAC

Nezamestnaný muž so stredným vzdelaním, bez rodiny, vo veku od 20-39 rokov. To sú charakteristické črty osôb, ktoré sa vlani najčastejšie snažili siahnúť si na život.

KOŠICE. „Mám vás rád,“ písal SMS blízkym mladý muž z východu, ktorý sa rozhodol skončiť so svojím životom. Väčšina ľudí však volí tradičnejšie listy. Lúčia sa v nich, popisujú dôvody, prečo chceli odísť z tohto sveta.

Minulý rok nesie v košickej župe smutnú štatistiku za dva predchádzajúce. O samovraždu sa v porovnaní s dvomi predchádzajúcimi rokmi vlani pokúsilo najviac ľudí.

Kým v roku 2009 si chcelo siahnúť na život 138 osôb, o rok neskôr to bolo o šesť viac a vlani 176 ľudí. O samovraždu sa pokúsili najmä muži vo veku 20-39 rokov. Údaje sú z Národného centra zdravotníckych informácií.

Počet takzvaných dokonaných samovrážd, ktoré sa končia smrťou, je v porovnaní s pokusmi nižší. Pred tromi rokmi samovražedný zámer vyšiel 66 ľuďom, v roku 2010 ich bolo 61 a vlani 52. Svoj život ukončili vlastnou rukou väčšinou muži vo veku nad 59 rokov.

Kritický rok 2003

Niekoľkoročnému výskumu suicidality sa venuje psychiatrička Aneta Bednářová z II. psychiatrickej kliniky Univerzitnej nemocnice L. Pasteura. Zároveň je odbornou asistentkou na Lekárskej fakulte Univerzity P. J. Šafárika.

Čísla za Košický kraj síce ukazujú, že počet samovrážd v posledných troch rokoch stúpol, podľa lekárky však nemožno s istotou potvrdiť dlhodobý stúpajúci trend. **„Ak si pozrieme štatistiky za posledné roky v Košiciach, najkritickejšim bol rok 2003, kedy bolo asi najviac samovražedných pokusov. Tieto štatistiky zvyčajne oscilujú, zvýšený výskyt sa vracia v periódach.“** Správa o samovražďach a samovražedných pokusoch za rok 2011, ktorú vydáva národné centrum, tiež potvrdzuje, že štatistiky nestúpajú každým rokom, ale majú kolísavý trend.

Jednoznačnejší je podľa odborníčky z roka na rok vyšší výskyt psychických ochorení. Bednářová to pripisuje väčšiemu náporu stresu na ľudskú osobnosť, lepšej diagnostike i väčšej osвете. Ľudia vyhľadávajú pomoc psychológa či psychiatra častejšie ako v minulosti. Okolie pacienta niekedy ani netuší, že je jedinec v psychiatrickej starostlivosti. Psychika a kríza Samovraždou chce človek buď skončiť so životom, alebo upútať pozornosť. Ak ide o signály, málokedy sa stáva, že človek sa zabije vlastnou rukou. **„Tieto pokusy majú demonštratívny charakter, majú upozorniť okolie na jeho problémy.“** U týchto pacientov sa pokusy opakujú.

Ľudia si najčastejšie siahajú na život kvôli depresívnym poruchám a psychickým problémom. Významne na človeka vplýva prehlbujúca sa ekonomická kríza. **„Choroba si nevyberá a aj inteligentní ľudia v dôsledku stresu, záťaže a finančnej neistoty, stratou zamestnania a neschopnosťou splácať úvery trpia psychickými problémami.“** Prevládajú u mužov v strednom veku. Väčšinou ide o skratové konanie, kedy dotyčný nevidí inú možnosť, ako ukončiť svoj život.

Kombinácia liekov a alkoholu s myšlienkou skončiť so životom sa pohrávajú aj ľudia okolo šesťdesiatky. Príčin je viacero - odchádzajú do dôchodku, zomrie im životný partner, majú ekonomické problémy, trpia na nevyliciteľné, napr. onkologické ochorenia. K samovraždám inklinujú aj ťažkí alkoholici. Neschopnosť riešiť svoju závislosť najmä muži riešia obesením alebo kombinovaním alkoholu s farmaceutikami. **„Zvyčajne býva požitie alkoholu a liekov náhodné, ale evidujeme aj prípady zámernej kombinácie.“**

***

FAKTY

Najčastejšie sa ľudia obesia

I Celosvetové štatistiky ukazujú, že ženy sa pokúšajú o samovraždu trikrát častejšie ako muži. Výskumy doktorky Bednárovej ukazujú odlišné údaje. Ženské a mužské pohlavie je v snahe siahnuť si na život v pomere päťdesiat na päťdesiat.

I Vo svete tiež platí, že u mužov sú štyrikrát častejšie dokonané samovraždy ako u žien. Na Slovensku je tento pomer vyšší. Na jednu ženu pripadajú siedmi muži.

I Najčastejšou voľbou, ako ukončiť svoj život, je u oboch pohlaví obesenie. Muži si volia strelnú zbraň, ženy zase skok z výšky.

I Najviac samovrážd sa stalo v júni. Z dní dominuje noc z nedele na pondelok medzi 22. až 7. hodinou.